MAATALOUS

Tuotantotarvikkeiden hinnat nousevat kiivaasti

Peltoviljelyssä käytetyt tuotantotarvikkeet olivat marras–joulukuussa peräti viisi prosenttia kalliimpia kuin keväällä.

MTK:n tuotantotarvikevaliokunta teetti kuudetta kertaa hintavertailun Suomen Gallup Elintarviketiedolla. Ostoskorissa on ollut aina samat 16 tuotetta, ja ostosmäärät on sovitettu 60 peltohehtaarin tilan tarpeisiin.

Hintoja kysytään kolmella alueella, Etelä-Suomessa, Itä-Suomessa ja Pohjois-Pohjanmaalla. Jokaisella alueella kolme viljelijää kysyi hinnat suoraan kauppiailta.

Hinnat kerättiin päätoimijoilta Hankkijalta ja Keskolta sekä kolmannelta alueella toimivalta kauppiaalta, kuten Y-maataloudelta tai Raisioagrolta. Tiedonkerääjät asioivat liikkeissä kuten tavalliset asiakkaat: tiskillä, puhelimitse tai sähköpostilla.

Korin keskihinnaksi saatiin 25 804 euroa, kun keväällä samat tuotteet sai 1 250 euroa halvemmalla.

Nousu on huimat 5 prosenttia ja olisi ollut vielä enemmän, mutta isot menoerät, lannoitteet ja öljyt, kallistuivat vain nimeksi kevään jälkeen.

Viidennes lisää puolessatoista vuodessa

Ensimmäinen vertailu samalla ostoskorilla tehtiin keväällä 2011. Maatalouden kustannuspaineet ovat kasvaneet jyrkästi sen jälkeen. Puolitoista vuotta sitten saman ostoskorin sai peräti 4 300 euroa halvemmalla kuin nyt.

Nousua on yli 20 prosenettia.

Ostoskorin hinta liikkeittäin

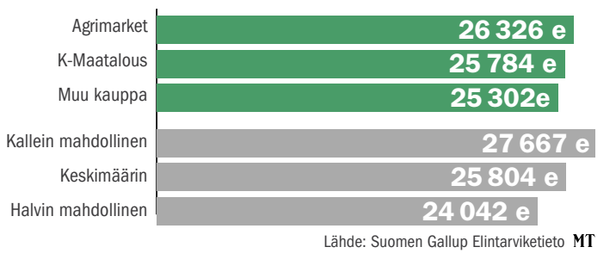

Sekään ei johdu lannoitteista tai öljyistä, sillä niiden hinnat ovat nousseet samaan aikaan 8 prosenttia.

Ääripäiden ero 3 600 euroa

Tinkaaminen ja hintojen kysely kannattaa edelleen, vaikka erot kauppaliikkeiden välillä näyttävät pienentyneen rahtusen kevään jälkeen.

Keskimääräisestä hinnasta pystyy tinkimään 1 800 euroa, yli 7 prosenttia, jos valitsee jokaisessa tuotteessa aina halvimman ostospaikan. Toisaalta saman verran rahaa palaa keskihintaa enemmän, jos valinta osuu kaikissa tuotteissa kalleimpaan kauppaan.

Hankkija kallein, muu kauppa halvin

Ostoskori kannattaa edellisten selvitysten tapaan hankkia muualta kuin kahdesta suurimmasta kauppaketjusta.

Ostoskorin hinta verrattuna tilastoindekseihin

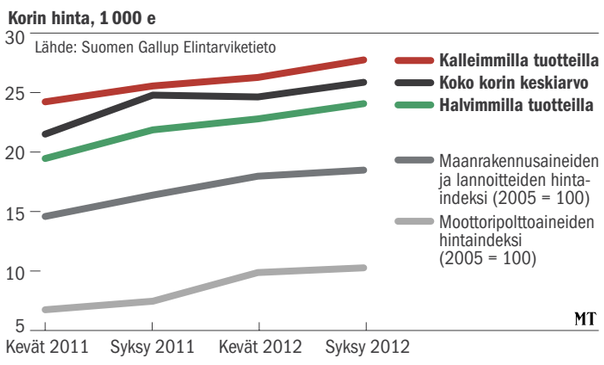

Hankkija-Maatalouden myymälöistä kerättyjen ostoskorien keskihinnaksi tuli 26 326 euroa. Keskolta sai samat tai samantapaiset tuotteet ja tarvikkeet 550 euroa edullisemmin, ja kun ostoksille lähtee muualle, hinnasta pystyy tinkimään vielä 450 euroa lisää.

Alueelliset erot ovat tuttuun tapaan pieniä. Etelä-Suomessa ostoskori oli 80 euroa keskimääräistä halvempi ja idässä parikymppiä ja Pohjois-Pohjanmaalla viisikymppiä kalliimpi.

Erot kalkissa ja lannoitteissa

Suurimmat erot löytyivät lannoitteista ja kalkista, kuten ennenkin. Säästöä syntyy, kun asioi pikkukaupoissa. Samaten kultivaattorin kärkipalat ja peräkärryn pyörät saa edullisesti, kun ajaa keskusliikkeiden ohi. Glyfosaattikin on edullisinta muissa kaupoissa.

Vaseliinit ja moottoriöljyt kannatti hakea Hankkijalta ja nivelakseli ja peräkärryn peitteet K-maataloudesta. Tarkkana on syytä olla, sillä kauppaketjun sisällä hinnat vaihtelivat enemmän kuin kauppaketjujen välillä.

Siemenviljassa on melkein se ja sama, mistä ne hankkii, mutta rypsin siemenissä muu kauppa pärjäsi hintakilpailussa isommilleen.

VEIKKO NIITTYMAA

Ostoskorissa mukana olevat tuotteet

Kalkki	68 t
Salpietari	6 t
NK-lannos	6 t
NPK-lannos	12 t
Mcpa	20 litraa
Moottoripolttoöljy	4 000 litraa
Vaseliini	40 x 400 g
Peräkärryn peite noin 3–4 x 5–6 m	1 kpl
Peräkärryn pyörä	1 kpl
Ohran siemen	8 tn
Kauran siemen	8 t
Rypsin siemen	120 kg
Nivelakseli levykytkimellä	1 kpl
Kultivaattorin kärkipala	20 kpl
Traktorin yleisöljy 10w–30	1 tynnyri, n. 200 litraa
Glyfosaatti 360 g/litra	40 litraa

Emakoita on neljännes vähemmän kuin 2007

Sikatalouden alamäki kiihtyi viime vuonna, jolloin emakoiden määrä väheni lähes seitsemän prosenttia. Sikatiloista leikin jätti joka kymmenes. Lähes yhtä hanakasti luovuttiin maidontuotannosta.

Maa- ja metsätalousministeriön tietopalvelukeskus Tike julkaisi alkuviikolla tietoja sikojen, nautojen ja siipikarjan ja karjatilojen määristä. Luvut perustuvat huhtikuun alun tietoihin.

Viime kevään jälkeen tilanne on etenkin sikataloudessa vaikeutunut entisestään ja luopumisvauhti on kiihtynyt. Alkuviikolla tuli tietoa siitä, että maan suurimpiin lukeutuva uudehko lihasikala tyhjenee. Kerralla poistuu puoli prosenttia sianlihan tuotannosta.

Tiken mukaan huhtikuussa sikaloissa oli 133 000 emakkoa, mikä on yli 10 000 emakkoa vähemmän kuin vuotta aiemmin.

Sikaloiden määrä vähenee vielä nopeammin. Kun vuosituhannen vaihteessa sikoja kasvatettiin lähes 4 400 tilalla, viime vuonna possuja oli enää 1 747 tilalla. Luopumistahti jatkui kovana, sillä joka kymmenes sikala jäi tyhjilleen vuoden aikana.

Luopujat ovat pääosin pieniä tiloja. Karjojen koko kasvaa nopeasti. Porsastiloilla oli keväällä keskimäärin 131 emakkoa, kun vuosituhannen vaihteessa oltiin 57 emakossa.

Lihasikalat kasvavat vielä nopeammin. Keskikoko on lähes kolminkertaistunut 2000-luvulla.

Emakoiden ja porsastuotantotilojen määrä 2005–2012

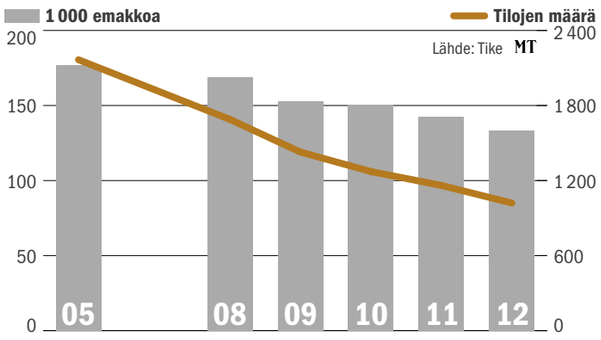

Broilerien ja broileritilojen määrä 2005–2012

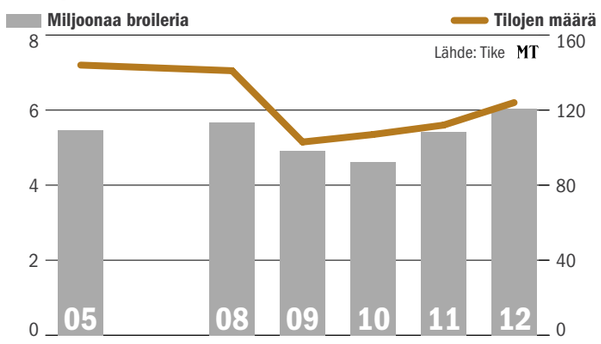

Lypsylehmien ja maitotilojen määrä 2005–2012

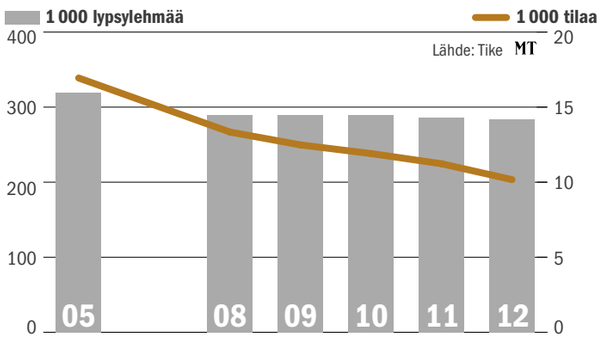

Munivien kanojen ja munantuotantotilojen määrä 2005–2012

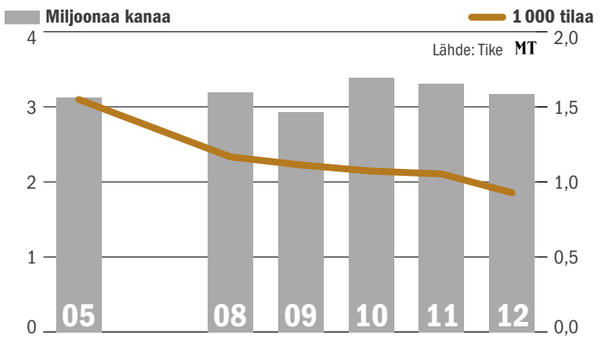

tarkasti ristiin.

Kun sikaloista lopetti vuodessa joka kymmenes, broilerien kasvattajia tuli vuodessa kymmenesosa lisää. Myös broilereiden määrä kasvattamoissa kasvoi vuodessa toistakymmentä prosenttia.

Broileritilojen keskikoko on kasvanut reipasta tahtia, neljänneksen neljässä vuodessa, mutta viime vuonna nousu hidastui. Keskimäärin broilereita oli kevään laskennassa 48 700.

Munantuotannossa viime vuodenvaihteen häkkikielto näkyy.

Munantuotannosta luopui vuodessa lähes 15 prosenttia ja kanojen määräkin väheni neljä prosenttia runsaaseen 3,17 miljoonaan kanaan.

Munantuotanto keskittyy muutamalle suurtilalle. Tiken tilaston mukaan Suomessa oli viime keväänä kuusi yli 50 000 kanan kanalaa, jotka tuottivat kuudesosan kaikista munista. Runsaat sata suurinta kanalaa tuottaa 80 prosenttia munista.

Kaikkiaan kanaloita oli keväällä 927, joista 552:lla oli alle 50 kanaa.

Lypsylehmiä keskimäärin 28

Maidontuotannon rakennekehitys jatkui kiivaana.

Vuodessa maidontuotannosta luopui yli tuhat tilaa, lähes joka kymmenes. Huhtikuun laskemassa maitoa tuotettiin 10 171 tilalla. Todennäköisesti 10 000 maitotilan alle mentiin heti kesällä.

Lehmien määrä on myös hienoisessa laskussa, on ollut käytännössä koko EU-ajan. Huhtikuussa Suomessa oli 283 600 lypsylehmää, mikä on parituhatta vähemmän kuin vuotta aiemmin.

Karjakoon kasvu kiihtyi viime vuonna ja keväällä maitotiloilla oli keskimäärin lähes 28 lypsylehmää, yli kaksi lehmää enemmän kuin vuotta aiemmin.

Suurimmat karjat ovat Ahvenanmaalla ja Pohjanmaalla, yli 32 lehmää maitotilaa kohti. Lehmien määrä puolestaan kasvoi Pohjois-Pohjanmaalla, Kainuussa ja Satakunnassa. Muualla tultiin alaspäin.

Emolehmien määrä kasvoi lievästi viime kaudella, mutta kasvu jäi edellisvuosia pienemmäksi.

Emolehmiä pidettiin runsaalla 2 200 tilalla, kuten edellisvuonnakin. Keskimäärin emolehmiä oli 26.

Lammastalous kasvaa

Lammastalous kasvaa. Uusia lampureita tuli vuoden aikana noin 50.

Jostain syystä lampaiden määrä kasvoi vain nimeksi. Uuhia oli huhtikuussa 67 700, keskimäärin 48 uuhta tilaa kohti.

Tike laski myös hevoset, mutta vain maatiloilla olevat, eikä se kerro alan trendistä. Maatiloilla oli huhtikuussa 30 680 hevosta, lähes tuhat vähemmän kuin edellisvuonna.

VEIKKO NIITTYMAA

Uudenlaista utaretulehdusta Savossa

Mycoplasma bovis -bakteeri on aiheuttanut vakavaa utaretulehdusta lypsykarjassa Pohjois-Savossa, Evira tiedottaa. Tämä on ensimmäinen kerta, kun Suomessa todetaan kyseisen bakteerin aiheuttama utaretulehdus lehmässä.

Marraskuussa bakteeri todettiin ensi kertaa Suomessa, pohjoissavolaisen vasikkakasvattamon hengitystietulehdusnäytteissä. Tapausten yhteyttä selvitetään.

M. bovis on naudan oma mykoplasmalaji eikä tartu muihin eläimiin tai ihmiseen.

Lypsykarjatilan lehmissä oli havaittu yskää ja kuumetta. Sen jälkeen oli ilmaantunut utaretulehdusta muutamaan lehmään. Tavanomainen utaretulehdushoito penisilliinillä ei tehonnut.

Utaretulehduksen oireet olivat tässä tapauksessa tyypilliset M. bovis -tartunnalle: yksi utareneljännes turpoaa voimakkaasti ja maito on keltaista, vetistä ja kokkareista. Lopulta maidontuotanto ehtyy tulehtuneessa neljänneksessä ja tulehdusta on muissakin neljänneksissä.

Evira kehottaa eläinlääkäreitä ottamaan huomioon M. bovis -bakteerin aiheuttaman utaretulehduksen mahdollisuus.

Tavallista utaretulehdusta hoidetaan penisilliinillä. Pohjois-Savossa tavattuun tulehdukseen hoito ei kuitenkaan tehonnut.

Utaretulehduksen lisäksi M. bovis aiheuttaa naudoilla tulehdusta muun muassa hengitysteissä, nivelissä, välikorvassa sekä silmän sidekalvossa.

Lääkitys ei auta M. bovis -bakteerin aiheuttamaan utaretulehdukseen. Sairastunut lehmä tulee välittömästi eristää ja poistaa karjasta, Evira neuvoo.

SATU LEHTONEN

Uusi lopetusasetus astumassa voimaan

Tuotantoeläinten lopetukseen sovelletaan vuodenvaihteesta alkaen uutta lopetusasetusta, joka edellyttää eläimen lopetuksen yksityiskohtaisempaa suunnittelua ja onnistumisen omavalvontaa.

Asetuksessa lopetuksella tarkoitetaan myös eläimen teurastusta.

Perusperiaate eläinten lopetuksessa on edelleen se, että eläintä varjellaan tarpeettomalta kivulta, tuskalta ja kärsimykseltä.

Eläinten lopetus on suunniteltava etukäteen ja laadittava kirjallinen toimintaohjeisto, jonka mukaan toimitaan. Tämä koskee teurastamojen lisäksi myös muun muassa turkiseläinten ja munintansa päättäneiden kanojen lopettamista.

Teurastamoissa on lisäksi määriteltävä ja toteutettava entistä tarkemmat valvontamenettelyt. Säädösmuutoksista on lisätietoa maa- ja metsätalousministeriön internetsivuilla.

MT

Suomalaistilalla on nyt keskimäärin 30 lehmää

Suomalaistilan keskilehmäluku on nyt 30, Gallup Elintarviketiedon maitomarkkinakatsaus kertoo.

Maidontuotannosta on tänä vuonna luovuttu lähes samaa tahtia kuin viime vuonna. Marraskuussa maidontuottajien määrä painui alle 9 400 tilan.

Alkusyksystä luopumisia oli viime vuotta vähemmän, mutta marraskuussa vauhti kiihtyi.

Lypsylehmien määrä pieneni vuodessa vajaan puoli prosenttia. Keskilehmäluku tilaa kohden kasvoi lähes kahdella.

Tammi–marraskuussa maitoa tuotettiin melko tarkkaan saman verran kuin viime vuoden vastaavalla jaksolla.

Trendi on kuitenkin lievästi laskeva.

Lehmien tuotostaso kääntyi syksyllä lievään laskuun. Keskituotosta alentavat lehmien poikimavälin kasvu sekä ostorehujen kalleus.

Soija oli lokakuussa noin 60 prosenttia viime vuotta kalliimpaa. Rypsi ja ohra olivat kallistuneet vajaan viidenneksen.

Poikimisrytmiin vaikuttavat edelleen menneiden kesien tiinehtymisvaikeudet.

Rasvainen houkuttaa

Maidon kulutus on pienessä kasvussa. Sitä vetävät täys-, kevyt- ja luomumaidot. Täysmaidon käyttö on kasvanut yli 10 prosenttia. Rasvattoman maidon käyttö sen sijaan on vähentynyt.

> Maidon kulutus on pienessä kasvussa. Sitä vetävät täys-, kevyt- ja luomumaidot.

Kerman kulutus on kasvanut 9 prosenttia, jogurtin ja viilin vähentynyt. Piimän juonti on hienoisessa kasvussa.

Rasvojen käyttö kasvaa edelleen, joskin aiempaa hitaammin. Voin kulutus oli tammi–lokakuussa 10 prosenttia viime vuoden vastaavaa jaksoa suurempi.

Jogurttien tuonti on pienentynyt ja niiden osuus kulutuksesta alentunut 27,5 prosenttiin. Maidon, kerman ja muiden nesteiden tuonti kasvoi.

Juustojen tuonti on kasvanut 14 prosenttia ja tuonnin osuus kulutuksesta noussut jo 47 prosenttiin.

SATU LEHTONEN

Lypsylehmien määrä tilaa kohti EU-maissa 2011

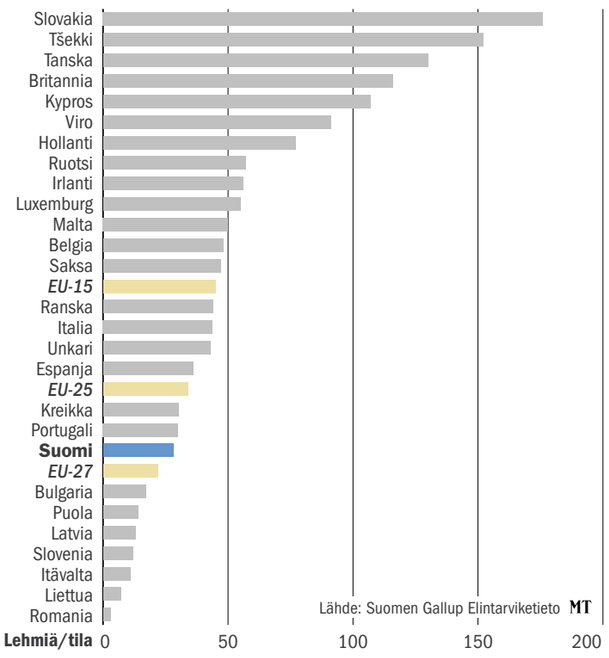

Viime vuonna suomalaistilojen keskilehmäluku oli vielä 28, nyt 30 lehmää.

MARKKU VUORIKARI

Lypsykarjatilojen keskikoko kasvaa vauhdilla.

MAATALOUDESTA LYHYESTI

Bse-testi ehkä elävästä naudasta

Japanilaistutkijat ovat löytäneet bse- eli hullun lehmän tautia aiheuttavia prioneja kolmen sairastuneen naudan syljestä. Yhdellä naudalla prioneja löytyi jo kaksi kuukautta ennen taudin tyypillisiä oireita, kahdella muulla samanaikaisesti oireiden kanssa.

Asiantuntijat uskovat, että tulevaisuudessa tautia voitaisiin testata elävän eläimen syljestä, eikä nautaa tarvitsisi enää teurastaa testiä varten. Sen sijaan taudin tartuntaa syljen välityksellä ei pidetä merkittävänä riskinä.

Lintuinfluenssaa Bangladeshissa

Noin 150 000 kananpoikaa joudutaan teurastamaan lintuinfluenssan takia Dhakan kaupungin lähellä olevalta suurtilalta Bangladeshissa.

Maassa on paljastunut pahin tautiepidemia viiteen vuoteen. Lintuinfluenssaa todettiin laajalti ensimmäisen kerran vuonna 2007, jolloin taudin takia jouduttiin teurastamaan tuhansilla eri tiloilla yhteensä noin miljoona lintua. Tautia levittävän viruksen arvioidaan säilyneen maassa siitä asti.

70 nautaa varastettu Ruotsissa

Ruotsissa paljastui noin 70 naudan varkaus joulua edeltävällä viikolla.

Keskisessä Södermanlandissa sijaitsevan tilan eläimet varastettiin todennäköisesti yöaikaan, sillä navetalle aamulla saapunut viljelijä löysi sen tyhjänä. Rakennuksen ulkopuolella havaittiin kuormaauton jälkiä.